

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
UNSKO-SANSKI KANTON
OPĆINA BOSANSKA KRUPA**

A N A L I Z A

**O PROCJENI PRIVREDNOG SEKTORA VEZANO ZA KRATKOROČNE I DUGOROČNE POTREBE
ZA RADNOM SNAGOM I O POSLOVNOM AMBIJENTU U KOJEM OBAVLJAJU PRIVREDNU
DJELATNOST**

Februar 2018

SADRŽAJ:

- UVOD	3
- METODOLOGIJA	4
- GLAVNI REZULTATI	5
- REZULTATI ANKETE	16
- PRIJEDLOG MJERA I ZAKLJUČAK	28

I. UVOD

Općina Bosanska Krupa, je lider u lokalnom ekonomskom razvoju i u kontinuitetu pruža podršku razvoju poduzetništva. U tom kontekstu podrške investicijama, razvoju poduzetništva i stvaranja povoljnog poslovnog okruženja, implementirano je niz mjera na unapređenju procedura za izdavanje odobrenja za rad, izdavanja odobrenja za građenje kao i druge procedure vezane za poslovni sektor, značajno su ubrzane i pojednostavljene a na taj način se doprinjelo stvaranju povoljnog poslovnog okruženja.

Cilj ovog istraživanja je da se na osnovu prikupljenih informacija provođenjem istraživanja putem anketiranja privrednika na području općine Bosanska Krupa utvrde:

-potrebe i poteškoće u zapošljavanju, odnosno potrebe privrednih subjekata za određenim kvalifikacijama novozaposlenih radnika te utvrđivanje potreba za promjenom obrazovnog programa i procjena saradnje sa srednjim školama

-utvrđivanje mišljenja poslovnog sektora vezano za pozitivne i negativne okolnosti za poslovanje kao i uticaj raznih faktora na poslovanje privrednika te aktivnosti koje bi, po njihovom mišljenju, trebala učiniti općinska uprava na unapređenju privrednog ambijenta

-ocjena privrednika o kvaliteti pružanja javnih usluga sa prijedlozima unapređenja usluga koje bi trebalo unaprijediti.

U tom smislu u novembru i decembru 2017. godine, Općina Bosanska Krupa, provela je anketu o procjeni privrednog sektora vezano za kratkoročne i dugoročne potrebe za radnom snagom i o poslovnom ambijentu u kojem obavljaju privrednu djelatnost, fizičkih i pravnih lica registriranih na području općine Bosanska Krupa i tom prilikom je anketirano 20. fizičkih i 30. pravnih lica.

Svrha ove ankete je da se obezbijede korisne i pouzdane informacije o stanju u privredi i stavovima poslovne zajednice u Bosanskoj Krupi. Upitnik je sastavljen od pitanja čijom analizom ćemo dobiti odgovore na to kakva je poslovna klima na općini, kako privrednici općine kotiraju na tržištu radne snage, procjena interesa za saradnju sa srednjim školama, kakve poteškoće imaju, kao i zadovoljstvo privrednika kvalitetom lokalne samouprave, pojedinih javnih preduzeća, kao i državnih institucija zaduženih za podršku razvoja biznisa.

Upitnik obuhvata status firmi, prirodu njihovog posla, pitanja radne snage i zaposlenosti, procjena interesa za saradnju sa srednjim školama, kvalitet stručnog znanja i vještina radne snage, usluge lokalne uprave i način komuniciranja sa upravom i sveukupno mišljenje o Bosanskoj Krupi kao mjestu za poslovanje.

Rezultati analize istraživanja predstavljeni su u sljedećim cjelinama:

- Metodologija istraživanja
- Glavni rezultati
- Rezultati ankete
- Prijedlog mjera

Prva cjelina se odnosi na opis metodologije i obuhvata nekoliko koraka u procesu izrade analize stanja, uključujući ciljeve i obuhvat istraživanja, prikupljanje podataka, te analizu i obradu prikupljenih podataka.

U drugoj i trećoj cjelini prikazani su rezultati anketiranih podataka dobivenih anketiranjem privrednika općine. Prikaz rezultata podrazumijeva korištenje više tabelarnih i grafičkih prikaza, kao i sažetaka objašnjenja osnovnih nalaza do kojih se došlo anketiranjem privrednika.

U četvrtoj cjelini dat je prijedlog mjera za rješenje problema na koje privrednici nailaze u obavljanju svoje djelatnosti.

II. METODOLOGIJA

Cilj i predmet istraživanja

Primarni cilj anketiranja privrednika općine Bosanska Krupa je sticanje realnog uvida u stanje trenutne zaposlenosti i potrebe za novim zapošljavanjem radne snage te profilima potrebnih zanimanja kao i uvida u mišljenje privrednika o okolnostima za poslovanje i uticaju raznih faktora na poslovanje sa ocjenom kvalitete javnih usluga na području općine.

Predmet istraživanja su privrednici koji po klasifikaciji djelatnosti pripadaju proizvodnoj i uslužnoj djelatnosti te trgovini i ugostiteljstvu i ukupno je anketirano 50 privrednika (30 pravnih lica i 20 samostalnih poduzetnika koji djelatnost obavljaju kao fizička lica).

Poslovni subjekti relevantni za ovu analizu se nalaze u nekoj ili više sljedećih područja:

- proizvodnja
- usluge
- trgovina
- ugostiteljstvo

Od ukupnog broja ispitanih privrednih društava i poduzetnika obuhvaćenih anketom,

proizvodnom djelatnošću se bavi 38,9 %

uslužnom djelatnošću se bavi 29,6 %

trgovinom se bavi 16,7 %

ugostiteljstvom se bavi 14,8 %.

Zadaci

Shodno postavljenim ciljevima, utvrđeni su konkretni zadaci:

- Utvrdi trenutnu zaposlenost i potrebu poslodavaca za dodatnim zapošljavanjem radne snage,
- Identificirati potrebne kvalifikacije i zanimanja vezane za potrebe privatnog sektora,
- Uporediti broj zaposlenih u protekle 4 godine
- Procijeniti interes za saradnju sa srednjim školama i kvalitet stručnog znanja i vještina radne snage,

- Ocijeniti mišljenje privrednika o okolnostima za poslovanje i uticaju raznih faktora na poslovanje,
- Analizirati kvalitet saradnje privrednika sa općinskom upravom i ocijeniti kvalitete javnih usluga na području općine
- Utvrditi odgovarajuće zaključke i preporuke za usklađivanje ponude i potražnje na tržištu rada privrednog sektora općine Bosanska Krupa.

Anketa

U anketi su osim uvodnih informativnih pitanja, postavljana pitanja zatvorenog tipa, uz napomenu da je privrednicima ostavljena mogućnost da ponude i vlastite odgovore na svako pitanje koja su obrađena u glavnim rezultatima analize.

Pored opštih pitanja o privredniku upitnik je sadržavao i pitanja koja obuhvataju status firmi, prirodu njihovog posla, pitanja radne snage i zaposlenosti, informacije o saradnji sa srednjim školama i zadovoljstvom kvalitetom stručnog znanja i vještina novozaposlenih radnika koja su stekli tokom redovnog školovanja, usluge lokalne uprave i način komuniciranja sa upravom i sveukupno mišljenje o Bosanskoj Krupi kao mjestu za poslovanje.

Prikupljanje podataka

Anketa je sprovedena u mjesecu novembru i decembru 2017 godine, posjetom privrednicima u njihovom poslovnom sjedištu. Rezultati anketiranja su dati u formi gotovih izvještaja u tabelarnom obliku kao i u formi grafikona te su kao takvi uporedivi sa podacima drugih izvora, kao što su statistički izvještaji i sl.

III. GLAVNI REZULTATI

Na području općine Bosanska Krupa, zaključno sa 2017 godinom, ukupno je registrirano 334. fizičkih i 289. pravnih lica koji obavljaju privredne djelatnosti.

(podatak preuzet iz Registra izdatih odobrenj za rad i Poreske uprave Bosanska Krupa)

Ukupno je zaposleno 3175 radnika i stepen zaposlenosti je 18%. Od ukupnog broja zaposlenih na području USK u općini Bosanska Krupa je zaposleno 9,7% lica.

Broj nezaposlenih je 4658 i stepen nezaposlenosti je 59,5%, što je nešto iznad prosjeka za nivo USK (57,4%).

Prosječna neto plata je 766,00 KM što je za 5,5% manje od prosjeka neto plate USK (811,00 KM).

(Podatak preuzet od Federalnog zavoda za programiranje razvoja)

Obradom prikupljenih podataka dobiveni su određeni pokazatelji koji predstavljaju ilustraciju stanja, kao i očekivanih promjena pravnih i fizičkih lica na području općine Bosanska Krupa a vezano za promjene u broju i profilu zanimanja zaposlenih radnika, saradnji sa srednjim školama i zadovoljstvom kvalitetom stručnog znanja i vještina novozaposlenih radnika koja su stekli tokom redovnog školovanja, usluge lokalne uprave i način komuniciranja sa upravom kao i mišljenje privrednog sektora o poslovnom ambijentu u kojem obavljaju privrednu djelatnost. Anketom privrednog sektora obuhvaćeno je 30 pravnih subjekata i 20 samostalnih poduzetnik

1. INFORMACIJE O POSLOVNIM SUBJEKTIMA

Najveći broj anketiranih privrednika su privrednici koji se bave:

-proizvodnjom (38,9%) gdje je osnovni proizvod proizvodnja mašina, rezane građe, pekarskih proizvoda, mesa i mesnih prerađevina, mlijeka i mliječnih proizvoda, karoserija, kabina, metelnih konstrukcija, stolarije, namještaja, meda, softvera i sl,

-uslužnim djelatnostima (29,6%) gdje su osnovne usluge ugrađeni i doručeni gotovi proizvodi, usluge u građevinarstvu, prevoza, računovodstvene usluge, instalaterske, automehaničarske, frizerske i sl,

-trgovinom (16,7 %) i

-ugostiteljstvom (14,8%).

Kod anketiranih lica trenutno je ukupno zaposleno: 1047 lica i u prosjeku zapošljavaju 21 radnika.

U posljednje tri godine, posmatrano po skupinama: proizvodnje, usluge i trgovina, anketirani privrednici su zapošljavali sljedeći broj radnika na dane: 31.12.2015, 31.12.2016 i 31.12.2017.

Najviše je radnika zaposleno u oblasti proizvodnje 61,9% od ukupnog broja zaposlenih kod anketiranih privrednika, što je za 5 % više u odnosu na broj zaposlenih u 2016 godini.

Tabela:1

	PROIZVODNJA			USLUGE			TRGOVINA			UGOSTITELJSTVO		
	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2017
UKUPNO	544	587	648	105	116	116	197	193	217	48	52	66

Sezonske radnike anketirani privrednici zapošljavaju uglavnom u ljetnom periodu za djelatnosti iz oblasti ugostiteljstva, građevine, poljoprivrede i slično.

Privredni razvoj anketiranih privrednih subjekata na području općine baziran je velikim dijelom na domaćem kapitalu a oblik vlasništva je kod 48% subjekata u privatnom vlasništvu a dva subjekta imaju mješovito vlasništvo gdje je učešće stranog kapitala preko 50%.

Tabela:2

PORIJEKLO KAPITALA	Domaće: 90,8 %
	Strano: 9,2%

Tabela:3 Zaposleni prema stepenu stručne spreme:

	UKUPNO FIZIČKA I PRAVNA LICA	
	31.12.2015.	31.12.2016.
NK	64	68
SSS	754	799
VŠS	15	15
VSS	60	61
MAGISTAR	3	3
UKUPNO:	896	946

Posmatrajući zapošljavanje u prethodnim godinama u poređenju sa 2017 godinom, gdje je broj zaposlenih: 1047, dolazi se do podataka da je prisutan blag porast broja zaposlenih. Gornjom tabelom dat je prikaz zapošljavanja po godinama gdje je zabilježen procenat porasta broja zaposlenih u 2016. godini u odnosu na 2015. godinu u porastu za 5,3%. Poslodavci su naveli da zapošljavaju najviše radnika sa SSS i to 84,5% zaposlenih su radnici sa SSS, što je za 2,3 % više u odnosu na prethodnu godinu.

2. PROCJENE O POTREBAMA ZAPOŠLJAVANJA I POTEŠKOĆE U ZAPOŠLJAVANJU

Posmatrajući promjene u broju zaposlenih u toku 2016 godine, 51% anketiranih privrednika se izjasnilo da su imali promjene u broju zaposlenih gdje su uposlili 224 radnika (trgovci, zavarivači, vozači, građevinski radnici) a otpušteno je ili samovoljno otišlo 196 radnika.

U odnosu na ukupan broj zaposlenih kod anketiranih lica bez zaposlenja je ostalo 18,7% zaposlenih (podatak se u najvećem dijelu odnosi na lica zaposlena u trgovini koji su kratko radili kao i zaposlenici koji su radili u građevinskoj djelatnosti u toku građevinske sezone).

Kao razlog prestanka rada zaposlenika, poslodavci navode u najvećem dijelu da je to zbog otkaza od strane radnika, otkaza od strane poslodavca, sporazumni raskid radnog odnosa, zaposlenje u drugoj firmi kod istog poslodavca , otkaz od strane poslodavca i sl.

U odnosu na prethodnu godinu broj radnika koji su prestali raditi kod anketiranih privrednika je porastao za 24%.

Prilikom pronalaženja novih radnika 44% anketiranih se izjasnilo se da su imali poteškoće s nedostatkom specifičnih profesija i kvalifikacija koje su bitne za razvoj privrednog subjekta.

Poteškoće sa većim značajem su prikazane u sljedećoj tabeli, procentualno izražene sa brojem nedostajućih radnika:

Tabela:4 poteškoće kod pronalaženja potrebnih profila zanimanja koje su iskazala anketirana preduzeća

Razlog		Vrsta traženog zanimanja i procenat nedostajućih radnika	
		Naziv zanimanja	Procenat nedostajućih radnika
1.	Nedostatak radnika traženog zanimanja	Zavarivač (31),trgovac,kuhar,kono bar,mljekar,vozač,mehaničar,električar,operater	52,7%

		cnc,hemijski ing,...	
2.	Nedostatak radnika sa adekvatnim znanjima i vještinama	zidar,ekonomista,ing.mašinstva,kuhar,konobar,zavarivač...	27,77
3.	Nedostatak radnika sa traženim iskustvom	kuhar,konobar,zavarivač ...	8,33
4.	Nedostatak radnika sa traženim znanjem stranog jezika	radnici u metalskoj industriji...	5,5
5.	Nedostatak radnika sa traženim znanjem rada na računaru	radnici za rad na računaru...	1,38
6.	Nedostatak radnika sa traženim socijalnim vještinama (komunikativnost, timski rad, spremnost na učenje i sl.)		-
7.	Nezainteresiranost ili nemotiviranost radnika		2,77
8.	Nešto drugo, navedite šta.		1,38

Shodno gornjem prikazu 22% anketiranih privrednika se izjasnilo da bi potrebne radnike sa specifičnim profesijama i kvalifikacijama zaposlili odmah odnosno do 31.12.2017 godine.

Privrednici su iskazali i određene vrste podrške koje su im potrebne kod programa novog zapošljavanja.

Na pitanje: "Šta Vam je potrebno da povećate trenutni broj zaposlenih lica", više od 50% ispitanih preduzeća se izjasnilo da je povećanje broja zaposlenih lica uvjetovano povećanjem proizvodnje odnosno usluga usljed pronalaska novih kupaca odnosno korisnika usluga

Tabela:5 Prikaz podataka o određenim vrstama podrške koje su im potrebne kod programa novog zapošljavanja.

	Broj odgovora privrednika	Učešće u %
Podsticaj za zapošljavanje novih radnika	15	23,1
Finansiranje obuka novih radnika	3	4,6
Povećanje proizvodnje usljed pronalaska novih kupaca	35	53,9
Podsticaj za nabavku osnovnih sredstava	6	9,2
Ostalo	6	9,2
UKUPNO:	65	100%

Vežano za potrebne profile radne snage koje su iskazala anketirana preduzeća i planirana zapošljavanja novih radnika u periodu od 2018- 2020 godine 81,6% anketiranih se izjasnilo da u datom periodu planiraju nova zapošljavanja

Tabela:6 Potrebni profili radne snage

Potreban profil radne snage	Broj preduzeća sa iskazanim interesom
Zidar	3
Fasader	2
Keramičar	1
Trgovac	4
Ekonomista	2
Konobar	7
Kuhar	6
Radnik u proizvodnji mlijeka	2
Sobarica	2
Farmaceutski ili medicinski tehničar	1
Automehaničar	1
Instalater	1
Brusač	1
Čistač	1
Vulkanizer	1
Vozač	6
Pravnik	1
Skladištar	1
Stolar	1
Inžinjer drvne struke	1
Mesar	1
Mašinski inžinjer	5
Operater cnc	2
Hemijski inžinjer	1
Grafičar	1
Mehaničar	2
NK drvna struka	2
Programer	1
Zavarivač	31
Električar	1
Monter instalaterske opreme	1
Pekar	1
Lakirer	1
Tehnolog	1

3. PROCJENA INTERESA ZA SARADNJU SA SREDNJIM ŠKOLAMA

Procijenjujući interes za saradnju privrednika sa srednjom školom i pitanje da li trenutno imaju učenika na praktičnoj nastavi značajan broj anketiranih (88%) je izjavilo da nemaju te su u isti izjavili da su spremni primiti učenike na praktičnu nastavu.

Po mišljenju privrednika razlog zašto nemaju učenike na praktičnoj nastavi najvećim dijelom je u slaboj komunikaciji sa školom i slaboj zainteresiranosti učenika.

Tabela.7 Razlozi nedostatka učenika na praktičnoj nastavi

	Broj odgovora privrednika	Učešće u %
Ne postoji komunikacija sa srednjom školom	22	40,7
Ne postoje potrebni kapaciteti za obavljanje praktične nastave	6	11,1
Ne postoje stručni kadrovi u preduzeću koji bi radili sa učenicima	1	1,9
Nema zainteresovanih učenika	20	37
Ostalo	5	9,3
UKUPNO:	54	100%

Po mišljenju privrednika da bi primili učenike na praksu u većem dijelu su predložili poboljšanje i unapređenje komunikacije sa školama i interesovanje učenika

Tabela.8 Prikaz uslova za prijem učenika na praksu

	Broj odgovora privrednika	Učešće u %
Obezbjeđenje mašina za izvođenje praktične nastave	7	8,9
Obezbjeđenje finansijskih sredstava za nabavku sirovina/materijala	4	5,1
Obezbjeđenje finansijskih sredstava za plaćanja mentora/predavača	5	6,3
Bolja komunikacija sa školama i koordinatorima za praktičnu nastavu	31	39,2
Interesovanje učenika	28	35,4
Ostalo	4	5,1
UKUPNO:	79	100%

4. KVALITET STRUČNOG ZNANJA I VJEŠTINA RADNE SNAGE

Po završetku obrazovanja tokom kojeg su stekli određena znanja i vještine poslodavci upošljavaju radnike očekujući od njih znanja i vještine s kojima mogu raditi. Glavni cilj istraživanja u ovom dijelu analize je ispitati zadovoljstvo poslodavaca sa kvalitetom stručnog znanja i vještina novozaposlenih radnika koja su stekli tokom redovnog školovanja. Od ukupnog broja anketiranih privrednika njih 78% nisu zadovoljni kvalitetom stručnog znanja i vještina novozaposlenih radnika koja su stekli tokom redovnog školovanja.

Tabela 9 Prikaz zadovoljstva kvalitetom stručnog znanja i vještina novozaposlenih radnika koja su stekli tokom redovnog školovanja

Da li ste zadovoljni kvalitetom stručnog znanja i vještina novozaposlenih radnika koja su stekli tokom redovnog školovanja	DA	NE	UKUPNO
Broj odgovora	11	39	50
Učešće u %	22	78	100%

Da bi unaprijedili postojeći obrazovni sistem anketirani privrednici daju preporuke po kojima bi se najvećim dijelom obavljalo više praktične nastave uz usklađenost obrazovanja i potreba na tržištu rada. Preporuke unapređenja postojećeg obrazovnog sistema prikazane u sljedećoj tabeli

Tabela :10 Prikaz preporuka unapređenja postojećeg obrazovnog sistema

		Broj odgovora	Učešće u %
1.	Više praktične nastave	34	39,5
2.	Bolja usklađenost obrazovanja i potreba na tržištu rada	24	28
3.	Bolja komunikacija sa školama	16	18,6
4.	Promjena nastavnog plana i programa u skladu sa preporukama poslodavaca	12	13,9
UKUPNO:		86	100%

Vežano za korištenje edukacija, treninga ili obuke 51% ispitanika se izjasnilo da su u posljednje tri godine koristili iste. U najvećem postotku (37 %) educiraju se zaposlenici u oblasti zaštite na radu i sanitarne ispravnosti životnih namirnica i obuka rada na novim mašinama.

5.POSLOVNI AMBIJENT

Mišljenje privrednika o Bosanskoj Krupi, kao mjestu za poslovanje:

Generalno mišljenje anketiranih privrednika je u:

42% slučajeva ocijenjeno kao zadovoljavajuće,

34% je ocijenjeno kao dobro,

16% kao loše a

8% se izjasnilo da je Bosanska Krupa izuzetno dobro mjesto za poslovanje.

Obzirom da je glavni cilj ove analize utvrditi zadovoljstvo privrednika sa lokalnim poslovnim ambijentom a anketnom upitniku od njih je traženo da se izjasne šta smatraju pozitivnim a šta negativnom okolnostima za poslovanje u Bosanskoj Krupi.

Ovdje je bitno napomenuti da od ukupnog broja mišljenja i zapažanja datih od strane privrednika, u najvećem broju datih mišljenja:

-izjašnjavajući se o pozitivnim okolnostima za poslovanje, 9,2% ispitanika se izjasnilo da je razvoj metalske industrije pozitivna okolnost za poslovanje, 23,7% se izjasnilo da je to blizina EU, prirodne ljepote 15,8%, jaka dijaspora 9,2%, geografski položaj 7,9%. Ukupno je zabilježeno 77 pozitivnih zapažanja grupisanih u 27 različitih odgovora.

-izjašnjavajući se o negativnim okolnostima za poslovanje, u najvećem postotku, 31,9% ispitanika, se izjasnilo da je iseljavanje stanovništva negativna okolnost za poslovanje, nedostatak stručnih radnika 5,6%, u manjem postotku su izražene okolnosti nižeg životnog standarda u odnosu na protele godine, visoke komunalne naknade, održavanje puteva i sl. Ukupno je evidentirano 73 negativna zapažanja grupisana u 38 različitih odgovora.

Tabela:11 Pozitivne i negativne okolnosti koje utiču na poslovanje

Pozitivne okolnosti, po mišljenju privrednika, za poslovanje u Bosanskoj Krupi		Negativne okolnosti, po mišljenju privrednika, za poslovanje u Bosanskoj Krupi	
Dobra kupovna moć stanovništva	1,3	Ne riješeni parking prostori ispred poslovnih prostora	1,4
Razvoj metalske industrije	9,2	Nedostatak stručnih radnika u svim oblastima	5,6
Smanjena administrativna procedura u općini	1,3	Iseljavanje stanovništva	31,9
Pozitivna poduzetnička klima	2,6	Male plate radnika u privatnom sektoru	1,4
Navika stanovništva da putuju u organiziranim putovanjima putem putničkih agencija	1,3	Ne stabilna politička situacija u zemlji	2,8
Saradnja sa općinskim organom	7,9	Loša saradnja s Poreznom upravom	1,4
Dobra saradnja sa JKP „10 juli“	1,3	Komplikovana saradnja sa policijskom upravom kod registriranja vozila	1,4
Blizina EU	23,7	Čest inspekcijski nadzor i visoke kazne	2,8
Jaka dijaspora	9,2	Ne prihvatanje ideja privrednog sektora i nerazumijevanje	1,4

		potreba privrednika	
Kvalitetne lokacije za poslovanje	1,3	Slaba zaposlenost stanovništva	1,4
Prirodne ljepote	15,8	Održavanje puteva	4,2
Prirodni resursi	2,6	Problemi s distribucijom struje-slaba informiranost o prekidima distribucije	2,8
Perspektiva o većem ulaganju elektroprivrede u postojeću elektro mrežu	1,3	Visoke komunalne takse i naknade	4,2
Inicijativa izgradnje poslovnih zona	1,3	Niži životni standard u odnosu na protekle godine	4,2
Rezvijanje turizma	3,9	Ostalo	33,1
Sposobna radna snaga	1,3		
Bogatstvo šumama	2,6		
Bogatstvo čistom vodom	1,3		
Organizirana prerada mlijeka na području USK	1,3		
Razvoj poljoprivrede	1,3		
Geografski položaj	7,9		

Stepen uticaja raznih faktora na poslovanje privrednika istražen je kroz vrednovanje stepena uticaja na ispitanike u obavljanju njihove djelatnosti. Vrijednosti u tabeli su prikazane zbirno za fizička i pravna lica, izrežene brojčano i procentualno u odnosu na ukupan broj anketiranih privrednika..

Tabela: 12 Stepen uticaja raznih faktora na poslovanje u Bosanskoj Krupi

Faktori	Vrlo ograničavajući		Ograničavajući		Bez uticaja		Pozitivan uticaj	
	brojčano	%	brojčano	%	brojčano	%	brojčano	%
PDV	2	4	12	25	31	65	3	6
Porezi i doprinosi na plate	12	24	15	31	22	45	-	-
Takse, naknade i ostali obavezi neporezni nameti	12	24	16	33	21	43	-	-
Inspeksijski nadzor	12	24	13	27	22	45	2	4
Procedure vezane za uvoz/izvoz	3	6	9	19	35	71	2	4
Politička stabilnost	12	25	11	22	26	53	-	-
Adm.procedure	8	17	7	14	32	65	2	4

Na pitanje kako privrednici komuniciraju sa općinskom upravom izražen je zbirno za fizička i pravna lica.

Stav da se komunikacija sa općinskom upravom obavlja:

- redovnim sastancima u općinskoj upravi iznijelo je 8% ispitanika
- posjete privrednicima u poslovnom sjedištu iznijelo je 2% ispitanika
- potrebne informacije privrednici dobiju e-poštom, telefonom, faxom i sl iznijelo je 74% privrednika

Kao drugim oblicima kojim komuniciraju sa općinskom upravom privrednici su iznijeli da su to: posjete službama prilikom rješavanja zahtjeva (4%), te se 12% ispitanika izjasnilo da nikako ne komuniciraju sa općinskom upravom.

Na pitanje koji oblici komunikacije bi bili poželjni, po mišljenju i potrebama privrednika:

- 59% ispitanika se izjasnilo da je to redovnim sastancima u općinskoj upravi
- 20% se izjasnilo da je to posjetama preduzeću
- 19% je mišljenja da je to anketama prije odlučivanja o važnim pitanjima za privredu
- te se 2% anketiranih privrednika izjasnilo da je to komunikacija putem telefona.

Na pitanje da li su koristili neke vrste podsticaja 62% anketiranih privrednika se izjasnilo da nisu koristili podsticaje.

Podsticaji koje su korišteni su uglavnom podsticaji koje nudi Zavod za zapošljavanje, te se 32 % privrednika izjasnilo da su koristili tu vrsu podsticaja. U manjem procentu podsticaji su korišteni u vidu unapređenja proizvodnje.

Vežano za korištenje olakšica 98 % ispitanika se izjasnilo da nisu koristili olakšice, dok se 2 % anketiranih izjasnilo da su koristili olakšice u vidu oslobađanja od dijela naplate komunalne takse u prvim godinama rada.

Prema mišljenju anketiranih privrednika, u domenu aktivnosti koje bi trebala učiniti općinska uprava na unapređenju privrednog ambijenta, općina Bosanska Krupa treba staviti akcenat na aktivnosti prikazane u sljedećoj tabeli.

Vrijednosti u tabeli su prikazane zbirno za fizička i pravna lica, izrežene broјčano i procentualno u odnosu na ukupan broj aktivnosti koje bi, po mišljenju anketiranih privrednika, trebala učiniti općina Bosanska Krupa.

Tabela: 13 Potrebne aktivnosti općine Bosanska Krupa na unapređenju privrednog ambijenta

Potrebne aktivnosti na unapređenju privrednog ambijenta	broj	% učešća
Aktivnosti na zaustavljanju iseljavanja stanovništva	12	20,7
Organiziranje sastanaka sa privrednicima	13	22,5
Organiziranje Udruženje privrednika	5	9
Smanjiti visinu komunalnih taksi i naknada	2	3,4
Ubrzati procedure izdavanja potrebnih dozvola za građenje privrednih objekata	2	3,4
Ostale aktivnosti (obezbjedenja parking prostora ispred poslovnih objekata, organiziranje seminara, bolje saradnje sa inspeksijskim službama, rješenje vodovodne mreže za poslovne objekte u Baštri, usklađivanje obrazovnog sistema sa potrebama privrede, i slično)	24	41

Ocijenjujući kvalitet javnih usluga ocijenjen kroz mišljenje: loše, zadovoljavajuće i odlično, izražen kroz vrednovanje stepena kvalitete usluge anketirani privrednici su se izjasnili kroz vrijednosti prikazane u sljedećoj tabeli, izražene brojčano i procentualno u odnosu na ukupan broj privrednika koji su ocjenjivali kvalitet javnih usluga. Anketirani privrednici su najkvalitetnijim uslugama ocijenili izdavanja dozvola za privredne djelatnosti i usluge javne bezbjednosti a loše kvalitete usluge su se izjasnili da su to podrška malim i srednjim preduzećima i održavanje puteva.

Tabela:14 Ocjena kvaliteta javnih usluga

	Loše		Zadovoljavajuće		Odlično	
	brojčano	%	brojčano	%	brojčano	%
Ponuda lokacija i zgrada za poslovanje	6	12,2	41	83,7	2	4,1
Podrška malim i srednjim preduzećima	28	56	20	40	2	4
Javni transport	9	18	39	78	2	4
Održavanje puteva	33	66	16	32	1	2
Distribucija električne energije	12	24	37	74	1	2
Javna bezbjednost	3	6	35	70	12	24
Izdavanje građevinskih dozvola	12	24	26	52	12	24
Izdavanje dozvola za privredne djelatnosti	3	6	13	26	34	68
Komunalne usluge	10	20	30	60	10	20

Po mišljenju 43,4% privrednika, usluga koju treba prvo unaprijediti je održavanje puteva a 28,3% se izjasnilo da prvo treba unaprijediti uslugu podrške malim i srednjim preduzećima. Ostalih 28,3 % ispitanika se izjasnilo u manjim procentima za preostale usluge u navedenoj tabeli koje su bile ponuđene privrednicima za ocjenu kvaliteta

IV REZULTATI ANKETE

Istraživanjem je obuhvaćeno 50 privrednika (30 pravnih subjekata i 20 samostalnih poduzetnika) općine Bosanska Krupa a vezano za procjenu privrednog sektora vezano za kratkoročne i dugoročne potrebe za radnom snagom i o poslovnom ambijentu u kojem obavljaju privrednu djelatnost. Najveći broj anketiranih privrednika je su privrednici koji se bave proizvodnjom – 38,9%, uslužnim djelatnostima – 29,6%, trgovinom - 16,7% i ugostiteljstvom- 14,8%.

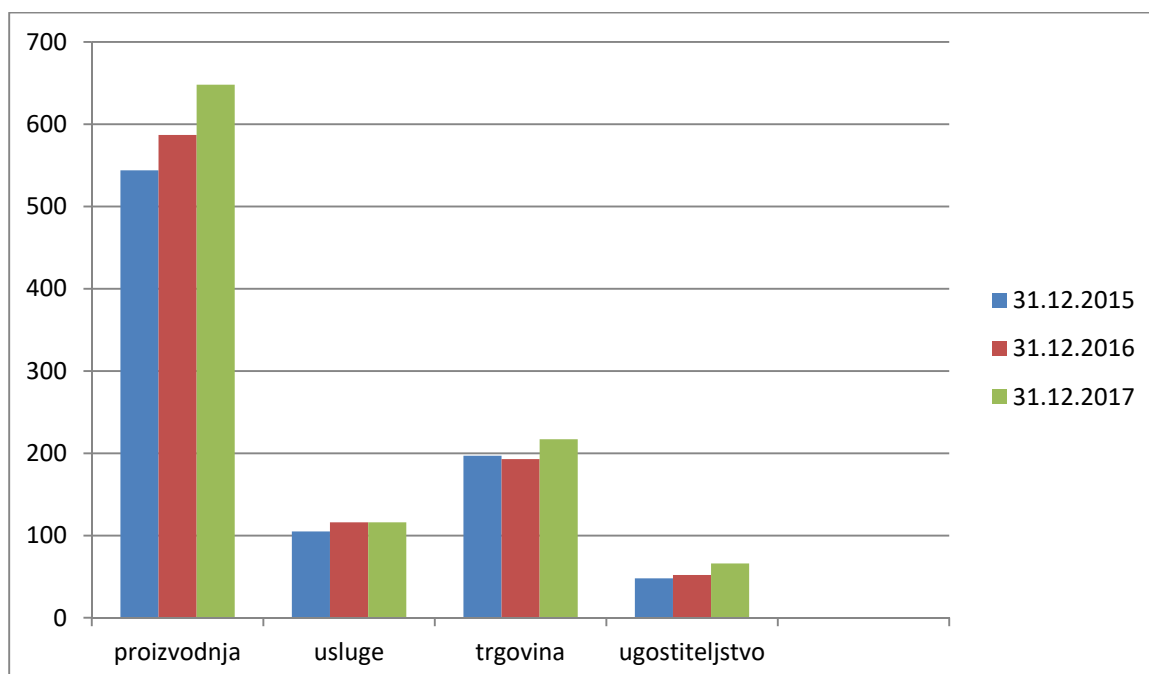
Na dan popunjavanja anketnog obrazca anketirani privrednici su zapošljavali 1047. lica.

U posljednje tri godine, posmatrano po skupinama: proizvodnje, usluge i trgovina, anketirani privrednici su zapošljavali sljedeći broj radnika na dane: 31.12.2015, 31.12.2016 i 31.12.2017.

Najviše je radnika zaposleno u oblasti proizvodnje 61,9% od ukupnog broja zaposlenih kod anketiranih privrednika, što je za 5 % više u odnosu na broj zaposlenih u 2016 godini.

Tabela:1

	PROIZVODNJA			USLUGE			TRGOVINA			UGOSTITELJSTVO		
	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2017
	544	587	648	105	116	116	197	193	217	48	52	66

Posmatrajući zapošljavanje u prethodnim godinama u poređenju sa 2017 godinom, gdje je broj zaposlenih: 1047, dolazi se do podataka da je prisutan blag porast broja zaposlenih.

	UKUPNO FIZIČKA I PRAVNA LICA	
	31.12.2015.	31.12.2016.
NK	64	68
SSS	754	799
VŠS	15	15
VSS	60	61
MAGISTAR	3	3
UKUPNO:	896	946

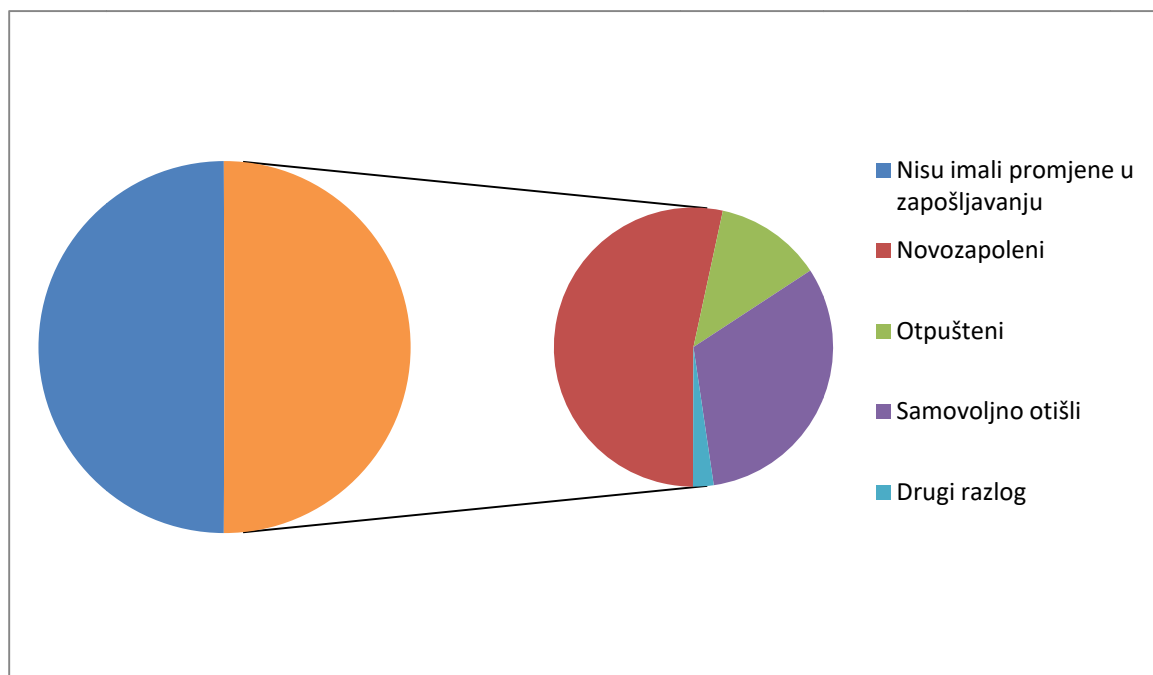
Gornjom tabelom dat je prikaz zapošljavanja po godinama gdje je zabilježen procenat porasta broja zaposlenih u 2016. godini u odnosu na 2015. godinu u porastu za 5,3% i porast broja zaposlenih u 2017 godini u odnosu da 2016 godinu za 9,6%.

Poslodavci su naveli da zapošljavaju najviše radnika sa SSS i to 84,5% zaposlenih su radnici sa SSS, što je za 2,3 % više u odnosu na prethodnu godinu.

PROCJENE O POTREBAMA ZAPOŠLJAVANJA I POTEŠKOĆE U ZAPOŠLJAVANJU

Posmatrajući promjene u broju zaposlenih u toku 2016 godine, 51% anketiranih privrednika se izjasnilo da su imali promjene u broju zaposlenih gdje su uposlili 224 radnika (trgovci, zavarivači, vozači, građevinski radnici) a otpušteno je 52, samovoljno otišlo 134 radnika i ostali razlozi 10.

U odnosu na ukupan broj zaposlenih kod anketiranih lica bez zaposlenja je ostalo 18,7% zaposlenih (podatak se u najvećem dijelu odnosi na lica zaposlena u trgovini koji su kratko radili kao i zaposlenici koji su radili u građevinskoj djelatnosti u toku građevinske sezone).

Kao razlog prestanka rada zaposlenika, poslodavci navode u najvećem dijelu da je to zbog otkaza od strane radnika, otkaza od strane poslodavca, sporazumni raskid radnog odnosa, zaposlenje u drugoj firmi kod istog poslodavca , otkaz od strane poslodavca i sl.

U odnosu na prethodnu godinu broj radnika koji su prestali raditi kod anketiranih privrednika je porastao za 24%.

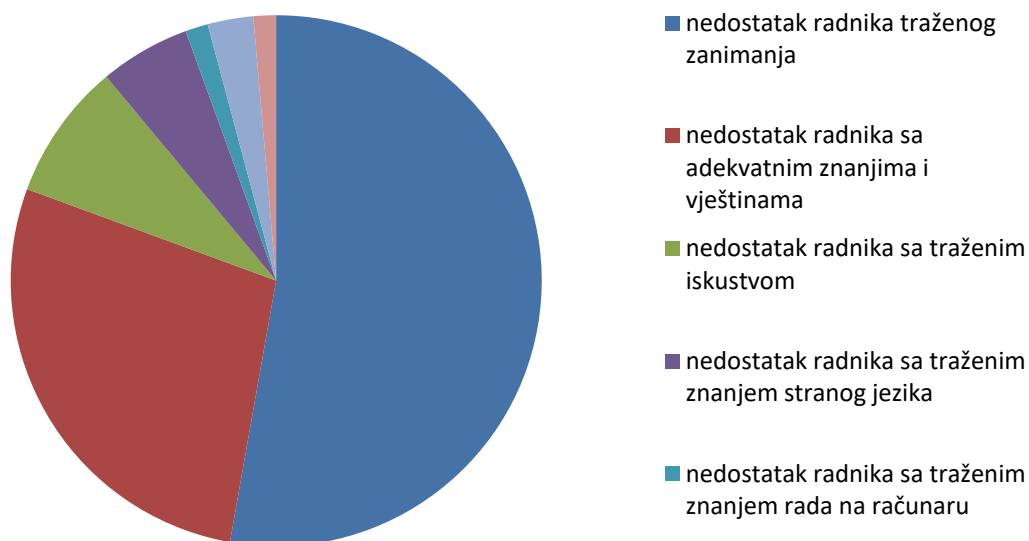
Prilikom pronalaženja novih radnika 44% anketiranih se izjasnilo se da su imali poteškoće s nedostatkom specifičnih profesija i kvalifikacija koje su bitne za razvoj privrednog subjekta.

Poteškoće sa većim značajem su prikazane u sljedećoj tabeli, procentualno izražene sa brojem nedostajućih radnika, a privrednici trenutno imaju potrebu za zapošljavanjem **31 zavarivača**:

Tabela:4 poteškoće kod pronalaženja potrebnih profila zanimanja koje su iskazala anketirana preduzeća

Razlog		Vrsta traženog zanimanja i procenat nedostajućih radnika	
		Naziv zanimanja	Procenat nedostajućih radnika
1.	Nedostatak radnika traženog zanimanja	zavarivač, trgovac, kuhar, konobar, mljekar, vozač, mehaničar, električar, operater cnc, hemijski ing,...	52,7%
2.	Nedostatak radnika sa adekvatnim znanjima i vještinama	zidar, ekonomista, ing. mašinstva, kuhar, konobar, zavarivač...	27,77
3.	Nedostatak radnika sa traženim iskustvom	kuhar, konobar, zavarivač...	8,33
4.	Nedostatak radnika sa traženim znanjem stranog jezika	radnici u metalnoj industriji...	5,5
5.	Nedostatak radnika sa traženim znanjem rada na računaru	radnici za rad na računaru...	1,38
6.	Nedostatak radnika sa traženim socijalnim vještinama (komunikativnost, timski rad, spremnost na učenje i sl.)		-
7.	Nezainteresiranost ili nemotiviranost radnika		2,77
8.	Nešto drugo, navedite šta.		1,38

poteškoće u pronalaženju potrebnih radnika

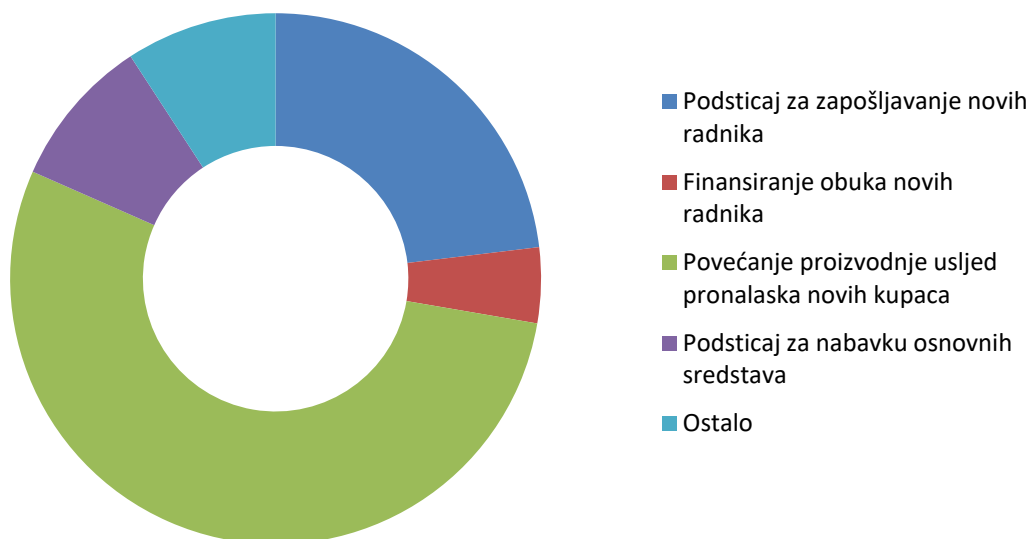
Privrednici su iskazali i određene vrste podrške koje su im potrebne kod programa novog zapošljavanja.

Na pitanje: "Šta Vam je potrebno da povećate trenutni broj zaposlenih lica", više od 50% ispitanih preduzeća se izjasnilo da je povećanje broja zaposlenih lica uvjetovano povećanjem proizvodnje odnosno usluga usljed pronalaska novih kupaca odnosno korisnika usluga

Tabela:5 Prikaz podataka o određenim vrstama podrške koje su im potrebne kod programa novog zapošljavanja.

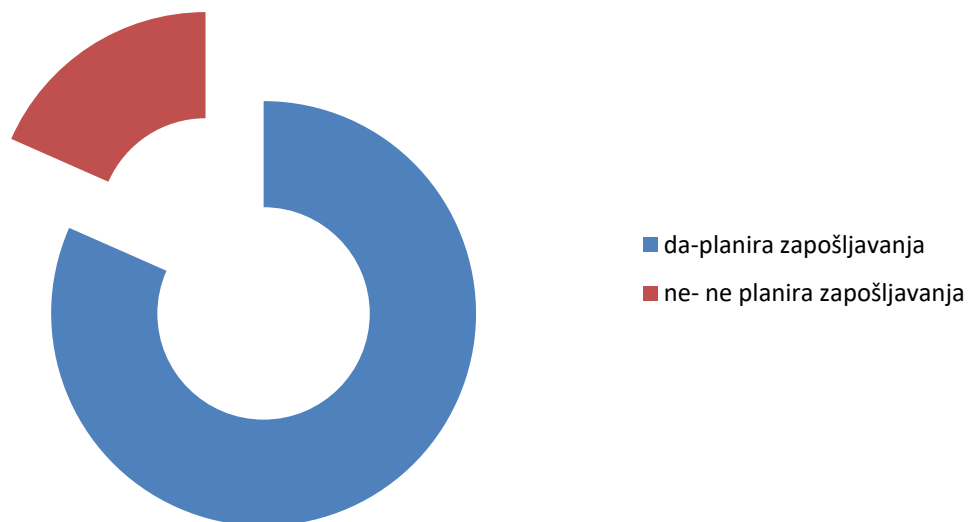
	Broj odgovora privrednika	Učešće u %
Podsticaj za zapošljavanje novih radnika	15	23,1
Finansiranje obuka novih radnika	3	4,6
Povećanje proizvodnje usljed pronalaska novih kupaca	35	53,9
Podsticaj za nabavku osnovnih sredstava	6	9,2
Ostalo	6	9,2
UKUPNO:	65	100%

potrebne podrške kod novog zapošljavanja

Vezano za potrebne profile radne snage koje su iskazala anketirana preduzeća i planirana zapošljavanja novih radnika u periodu od 2018- 2020 godine 81,6% anketiranih se izjasnilo da u datom periodu planiraju nova zapošljavanja

planirana zapošljavanja u periodu 2018-2020

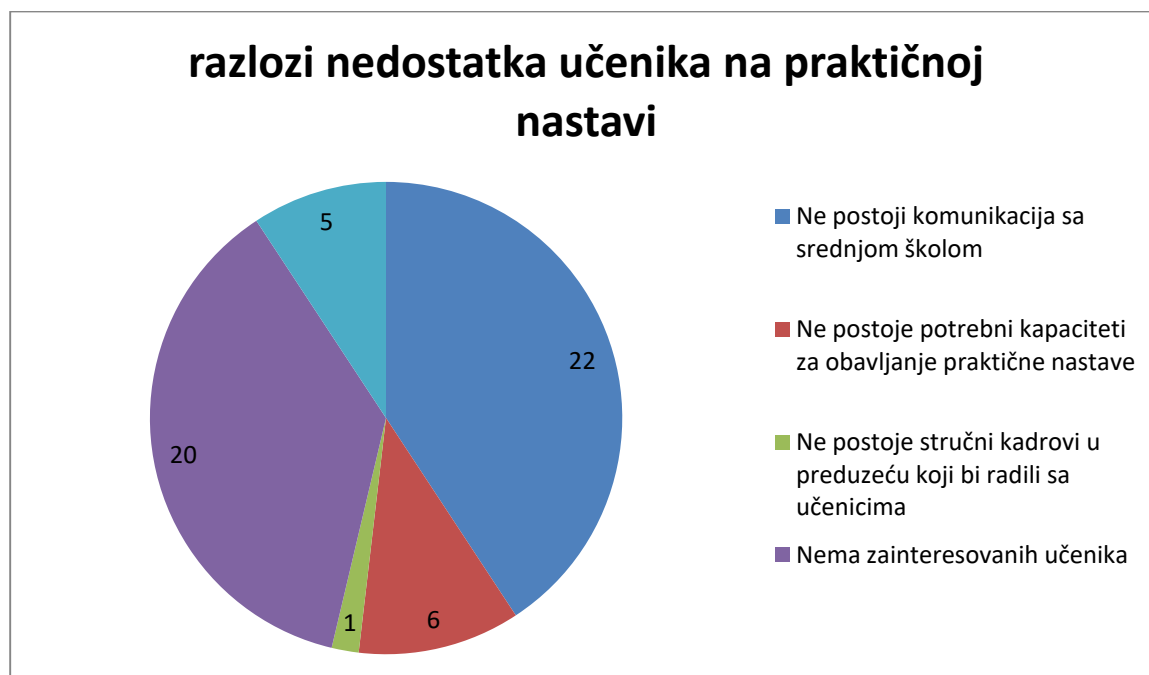

Procijenjujući interes za saradnju privrednika sa srednjom školom i pitanje da li trenutno imaju učenika na praktičnoj nastavi značajan broj anketiranih (88%) je izjavilo da nemaju te su u isti izjavili da su spremni primiti učenike na praktičnu nastavu.

Po mišljenju privrednika razlog zašto nemaju učenike na praktičnoj nastavi odnosno šta je potrebno da bi primili učenike na praksu, najvećim dijelom (74,6%) je u slaboj komunikaciji sa školom i slaboj zainteresiranosti učenika.

Tabela.7 Razlozi nedostatka učenika na praktičnoj nastavi

	Broj odgovora privrednika	Učešće u %
Ne postoji komunikacija sa srednjom školom	22	40,7
Ne postoje potrebni kapaciteti za obavljanje praktične nastave	6	11,1
Ne postoje stručni kadrovi u preduzeću koji bi radili sa učenicima	1	1,9
Nema zainteresovanih učenika	20	37
Ostalo	5	9,3
UKUPNO:	54	100%

Od ukupnog broja anketiranih privrednika njih 78% nisu zadovoljni kvalitetom stručnog znanja i vještina novozaposlenih radnika koja su stekli tokom redovnog školovanja.

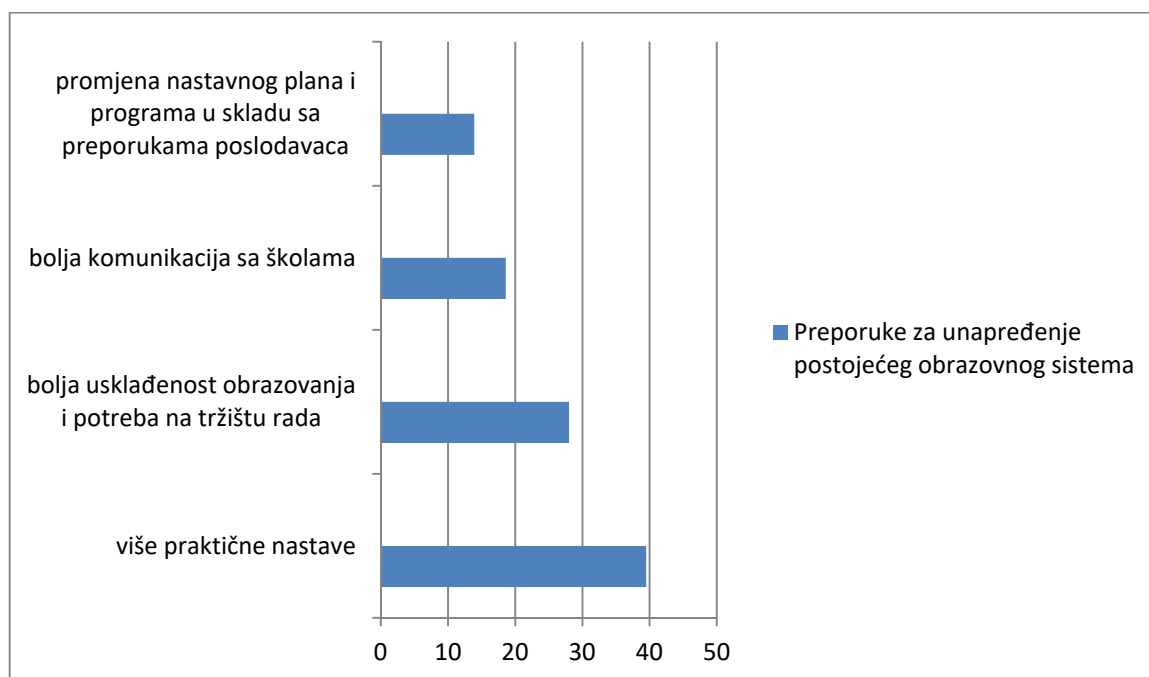
Tabela 9 Prikaz zadovoljstva kvalitetom stručnog znanja i vještina novozaposlenih radnika koja su stekli tokom redovnog školovanja

Da li ste zadovoljni kvalitetom stručnog znanja i vještina novozaposlenih radnika koja su stekli tokom redovnog školovanja	DA	NE	UKUPNO
Broj odgovora	11	39	50
Učešće u %	22	78	100%

Da bi unaprijedili postojeći obrazovni sistem anketirani privrednici daju preporuke po kojima bi se najvećim dijelom obavljalo više praktične nastave uz usklađenost obrazovanja i potreba na tržištu rada. Preporuke unapređenja postojećeg obrazovnog sistema prikazane u sljedećoj tabeli

Tabela :10 Prikaz preporuka unapređenja postojećeg obrazovnog sistema

		Broj odgovora	Učešće u %
1.	Više praktične nastave	34	39,5
2.	Bolja usklađenost obrazovanja i potreba na tržištu rada	24	28
3.	Bolja komunikacija sa školama	16	18,6
4.	Promjena nastavnog plana i programa u skladu sa preporukama poslodavaca	12	13,9
UKUPNO:		86	100%

Vezano za korištenje edukacija, treninga ili obuke 51% ispitanika se izjasnilo da su u posljednje tri godine koristili iste. U najvećem postotku (37 %) educiraju se zaposlenici u oblasti zaštite na radu i sanitarne ispravnosti životnih namirnica i obuka rada na novim mašinama.

Mišljenje privrednika o Bosanskoj Krupi, kao mjestu za poslovanje:

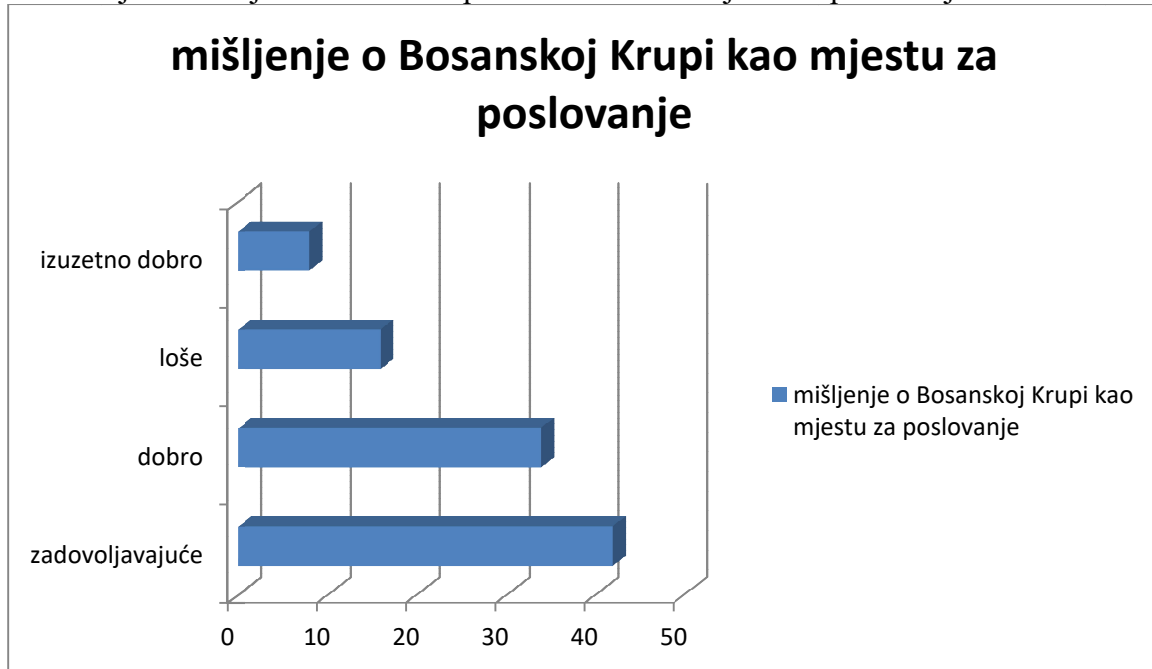
Generalno mišljenje anketiranih privrednika je u:

42% slučajeva ocijenjeno kao zadovoljavajuće,

34% je ocijenjeno kao dobro,

16% kao loše a

8% se izjasnilo da je Bosanska Krupa izuzetno dobro mjesto za poslovanje.

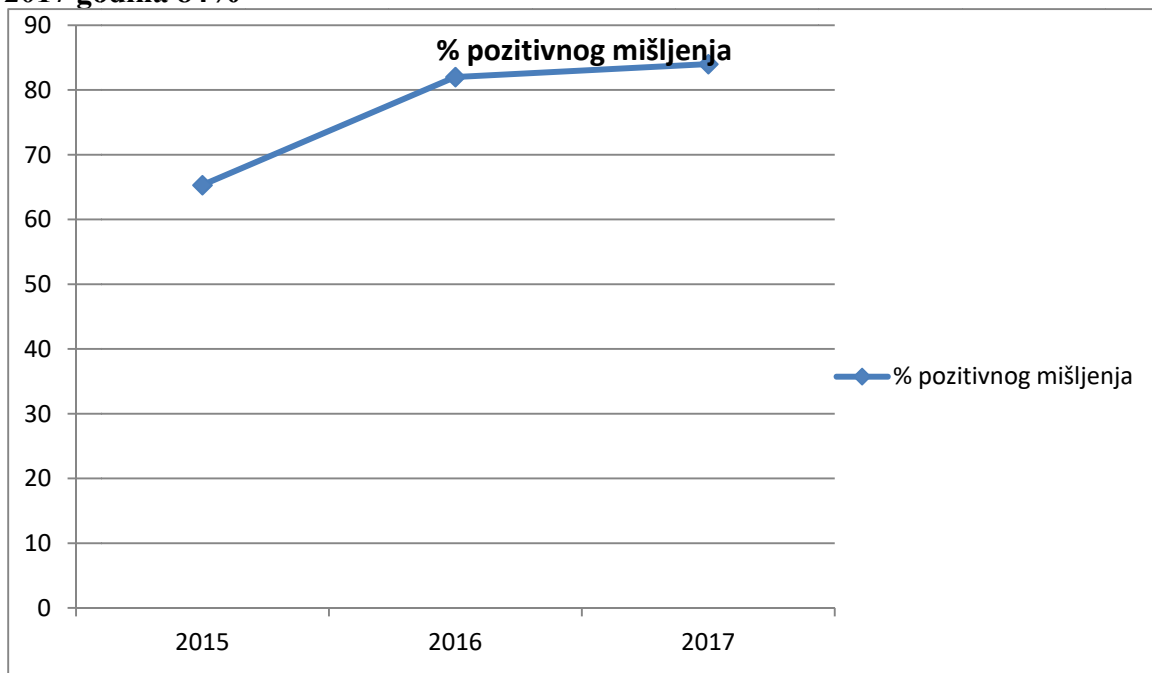

U poređenju sa prethodne dvije godine mišljenje privrednika o Bosanskoj Krupi kao mjestu za poslovanje (zbrajajući pozitivna mišljenja) u porastu:

2015 godina: 65,3%

2016 godine 82%

2017 godina 84%

Obzirom da je glavni cilj ove analize utvrditi zadovoljstvo privrednika sa lokalnim poslovnim ambijentom a anketnom upitniku od njih je traženo da se izjasne šta smatraju pozitivnim a šta negativnom okolnostima za poslovanje u Bosanskoj Krupi.

Ovdje je bitno napomenuti da od ukupnog broja mišljenja i zapažanja datih od strane privrednika, u najvećem broju datih mišljenja:

-izjašnjavajući se o pozitivnim okolnostima za poslovanje, 9,2% ispitanika se izjasnilo da je razvoj metalske industrije pozitivna okolnost za poslovanje, 23,7% se izjasnilo da je to blizina EU, prirodne ljepote 15,8%, jaka dijaspora 9,2%, geografski položaj 7,9%. Ukupno je zabilježeno 77 pozitivnih zapažanja grupisanih u 27 različitih odgovora.

Posmatrajući mišljenje privrednika o pozitivnim okolnostima za poslovanja u protekle tri godine, gdje se akcent stavio na vodeće pozitivne okolnosti dolazi se do podatka da je u 2015 godini razvoj metalske industrije i industrijskih zona bila pozitivna okolnost za 48,8% ispitanika , u 2016 godini to je bilo: 24% a u 2017 godini je 9,2%. Prikaz u tabeli:

	2015	2016	2017
Razvoj metalske industrije i poslovnih zona	48,8	24	9,2
Blizina EU	4,9	20	23,7
Prirodne ljepote	9,7	10	15,8

-izjašnjavajući se o negativnim okolnostima za poslovanje,u najvećem postotku, 31,9% ispitanika, se izjasnilo da je iseljavanje stanovništva negativna okolnost za poslovanje, nedostatak stručnih radnika 5,6%, u manjem postotku su izražene okolnosti nižeg životnog standarda u odnosu na protele godine, visoke komunalne naknade, održavanje puteva i sl. Ukupno je evidentirano 73 negativna zapažanja grupisana u 38 različitih odgovora.

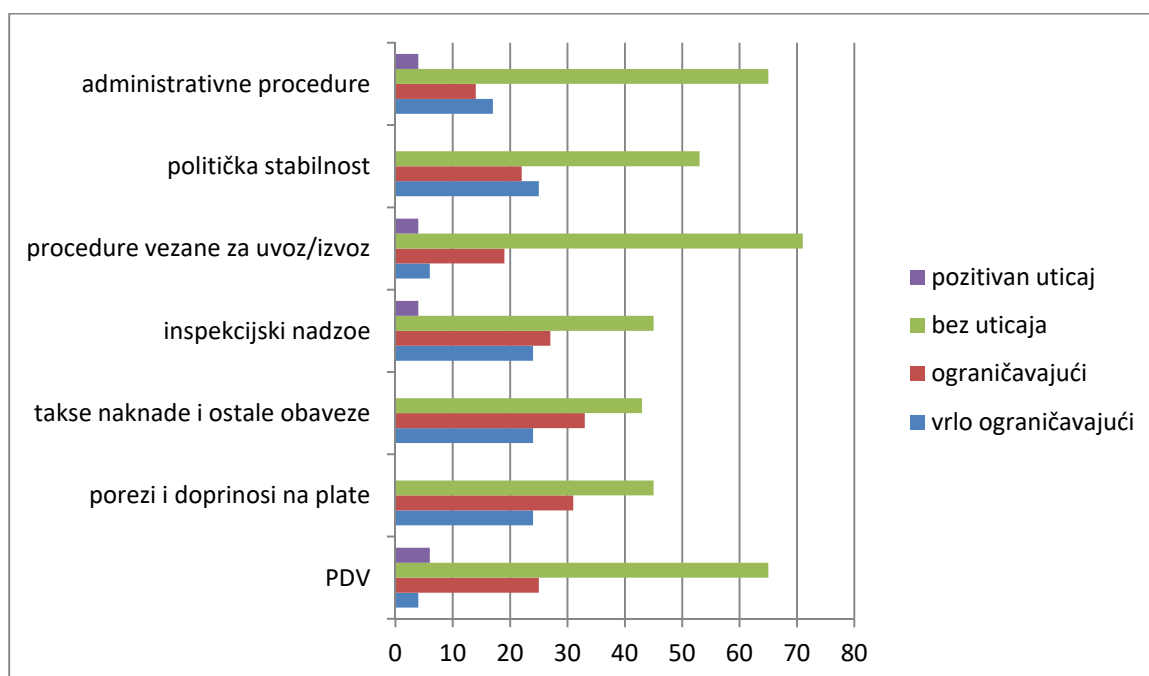
Prikaz negativnih okolnosti koje utiču na poslovanje, posmatran u protekle tri godine:

	2015	2016	2017
Iseljavanje stanovništva	0	24	31,9
Nedostatak stručnih radnika	0	1	5,6

Stepen uticaja raznih faktora na poslovanje privrednika istražen je kroz vrednovanje stepena uticaja na ispitanike u obavljanju njihove djelatnosti. Vrijednosti u tabeli su prikazane zbirno za fizička i pravna lica, izrežene broičano i procentualno u odnosu na ukupan broj anketiranih privrednika..

Tabela: 12 Stepen uticaja raznih faktora na poslovanje u Bosanskoj Krupi

Faktori	Vrlo ograničavajući		Ograničavajući		Bez uticaja		Pozitivan uticaj	
	brojčano	%	brojčano	%	brojčano	%	brojčano	%
PDV	2	4	12	25	31	65	3	6
Porezi i doprinosi na plate	12	24	15	31	22	45	-	-
Takse, naknade i ostali obavezni neporezni nameti	12	24	16	33	21	43	-	-
Inspekcijski nadzor	12	24	13	27	22	45	2	4
Procedure vezane za uvoz/izvoz	3	6	9	19	35	71	2	4
Politička stabilnost	12	25	11	22	26	53	-	-
Adm.procedure	8	17	7	14	32	65	2	4

Ukoliko posmatramo stepen uticaja navedenih faktora na poslovanje u Bosanskoj Krupi po godinama 2015, 2016 i 2017, dolazi se do podatka da je zbirno stepen uticaja na poslovanje privrednika znatno smanjen, što predstavlja pozitivan pomak u radu anketiranih lica.

	Vrlo ograničavajući	Ograničavajući	Bez uticaja	Pozitivan uticaj
2015	258,4	380,7	509,1	51,7
2016	118	154	382	24
2017	124	171	387	18

Na pitanje kako privrednici komuniciraju sa općinskom upravom izražen je zbirno za fizička i pravna lica.

Stav da se komunikacija sa općinskom upravom obavlja:

-redovnim sastancima u općinskoj upravi iznijelo je 8% ispitanika

-posjete privrednicima u poslovnom sjedištu iznijelo je 2% ispitanika

-potrebne informacije privrednici dobiju e-poštom, telefonom, faxom i sl iznijelo je 74% privrednika

Kao drugim oblicima kojim komuniciraju sa općinskom upravom privrednici su iznijeli da su to: posjete službama prilikom rješavanja zahtjeva (4%), te se 12% ispitanika izjasnilo da nikako ne komuniciraju sa općinskom upravom.

Na pitanje koji oblici komunikacije bi bili poželjni, po mišljenju i potrebama privrednika:

-59% ispitanika se izjasnilo da je to redovnim sastancima u općinskoj upravi

-20% se izjasnilo da je to posjetama preduzeću

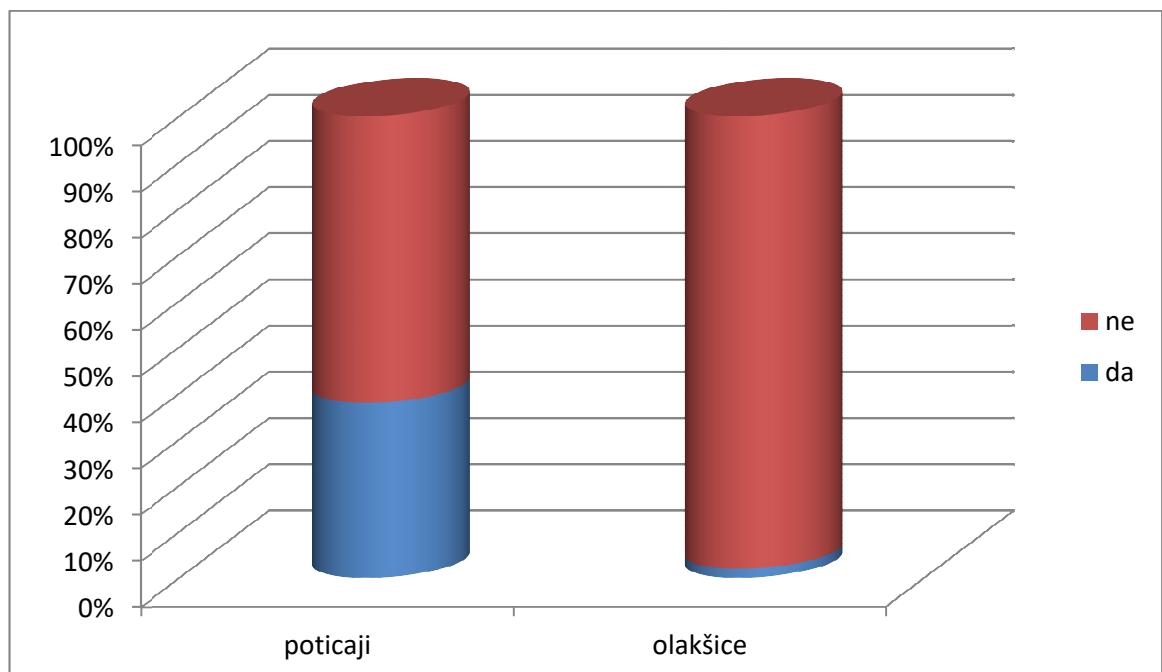
-19% je mišljenja da je to anketama prije odlučivanja o važnim pitanjima za privredu

- te se 2% anketiranih privrednika izjasnilo da je to komunikacija putem telefona.

Na pitanje da li su koristili neke vrste podsticaja 62% anketiranih privrednika se izjasnilo da nisu koristili podsticaje.

Podsticaji koje su korišteni su uglavnom podsticaji koje nudi Zavod za zapošljavanje, te se 32 % privrednika izjasnilo da su koristili tu vrsu podsticaja. U manjem procentu podsticaji su korišteni u vidu unapređenja proizvodnje.

Vezano za korištenje olakšica 98 % ispitanika se izjasnilo da nisu koristili olakšice, dok se 2 % anketiranih izjasnilo da su koristili olakšice u vidu oslobađanja od dijela naplate komunalne takse u prvim godinama rada.

Po mišljenju privrednih subjekata koji su obuhvaćeni anketiranjem navode se potrebne aktivnosti općine Bosanska Krupa na unapređenju privrednog ambijenta

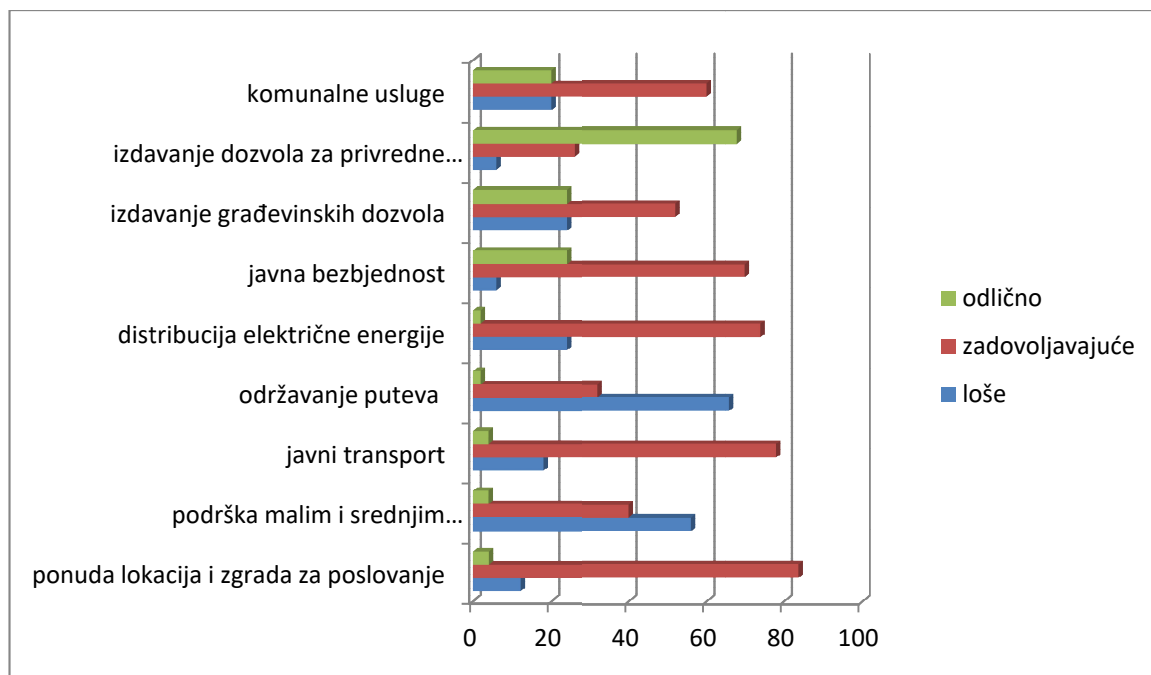
na unapređenju privrednog ambijenta	Potrebne aktivnosti	broj	% učešća
	Aktivnosti na zaustavljanju iseljavanja stanovništva	12	20,7
	Organiziranje sastanaka sa privrednicima	13	22,5
	Organiziranje Udruženje privrednika	5	9
	Smanjiti visinu komunalnih taksi i naknada	2	3,4
	Ubrzati procedure izdavanja potrebnih dozvola za građenje privrednih objekata	2	3,4
	Ostale aktivnosti (obezbjedjenja parking prostora ispred poslovnih objekata, organiziranje seminara, bolje saradnje sa inspekcijским službama, rješenje vodovodne mreže za poslovne objekte u Baštri, usklađivanje obrazovnog sistema sa potrebama privrede, i slično)	24	41

Ocijenjujući kvalitet javnih usluga ocijenjen kroz mišljenje: loše, zadovoljavajuće i odlično, izražen kroz vrednovanje stepena kvalitete usluge anketirani privrednici su se izjasnili kroz vrijednosti prikazane u sljedećoj tabeli, izražene brojačano i procentualno u odnosu na ukupan broj privrednika koji su ocjenjivali kvalitet javnih usluga.

Anketirani privrednici su najkvalitetnijim uslugama ocijenili izdavanja dozvola za privredne djelatnosti i usluge javne bezbjednosti a loše kvalitete usluge su se izjasnili da su to podrška malim i srednjim preduzećima i održavanje puteva.

Tabela:14 Ocjena kvaliteta javnih usluga - 2017 godina

	Loše		Zadovoljavajuće		Odlično	
	brojačano	%	brojačano	%	brojačano	%
Ponuda lokacija i zgrada za poslovanje	6	12,2	41	83,7	2	4,1
Podrška malim i srednjim preduzećima	28	56	20	40	2	4
Javni transport	9	18	39	78	2	4
Održavanje puteva	33	66	16	32	1	2
Distribucija električne energije	12	24	37	74	1	2
Javna bezbjednost	3	6	35	70	12	24
Izdavanje građevinskih dozvola	12	24	26	52	12	24
Izdavanje dozvola za privredne djelatnosti	3	6	13	26	34	68
Komunalne usluge	10	20	30	60	10	20

Po mišljenju 43,4% privrednika, usluga koju treba prvo unaprijediti je održavanje puteva a 28,3% se izjasnilo da prvo treba unaprijediti uslugu podrške malim i srednjim preduzećima. Ostalih 28,3 % ispitanika se izjasnilo u manjim procentima za preostale usluge u navedenoj tabeli koje su bile ponuđene privrednicima za ocjenu kvaliteta

Posmatrajući kvalitet javnih usluga u proteklim godinama, usluge održavanje puteva, distribucija električne energije i komunalne usluge su usluge čiji procenat ne zadovoljstva uslugom koju pružaju privrednicima raste ili je na približno istom nivou svake godine.

Kvalitet javnih usluga se može uporediti na tabelarnom prikazu iz 2015, 2016. i 2017. godine.

2015 godina:

	LOŠE	ZADOVOLJAVAJ UĆE	ODLIČNO
Ponuda lokacija i zgrada za poslovanje	12,5	79,2	8,3
Podrška malim i srednjim preduzećima	75,5	24,5	-
Javni transport	63,3	34,7	2
Održavanje puteva	71,4	28,6	-
Distribucija električne energije	26	66	8
Javna bezbjednost	22	54	24
Izdavanje građevinskih dozvola	28,6	69,4	2
Izdavanje dozvola za privredne djelatnosti	16	74	10
Komunalne usluge	4,1	69,4	26,5

2016 godina:

	LOŠE	ZADOVOLJAVAJ UĆE	ODLIČNO
Ponuda lokacija i zgrada za poslovanje	14,6	68,7	16,6
Podrška malim i srednjim preduzećima	53,1	40,8	6,1
Javni transport	14,9	74,5	10,6
Održavanje puteva	54,2	43,7	2,1
Distribucija električne energije	16,3	67,3	16,3
Javna bezbjednost	6,1	57,1	36,7
Izdavanje građevinskih dozvola	27,6	68,1	4,2
Izdavanje dozvola za privredne djelatnosti	2,1	35,4	62,5
Komunalne usluge	18,4	49	32,6

V PRIJEDLOG MJERA I ZAKLJUČAK

Nalazi ankete ukazuju na to da općina treba i dalje raditi na unapređenju poslovnog okruženja, koje će biti pogodno mikro i malim preduzećima i poduzetnicima iz svih oblasti a posebno u oblasti metaloprerade. Sugestije koje su privrednici iznijeli prilikom anketiranja su da lokalna uprava bude otvorenija za kontakt, razgovor i pomoć privrednicima kroz organiziranje poslovnih druženja sa privrednicima, veću saradnju općinske uprave sa nadležnim inspekcijama, uticaj na trend iseljavanja stanovništva te ubrzavanja administrativnih procedura i smanjenja općinskih taksi i naknada.

Analizom se došlo do sljedećih rezultata:

- Anketirano je 50 privrednika sa područja općine Bosanska Krupa – 30 pravnih i 20 fizičkih lica. Od ukupnog broja anketiranih privrednika 38,9% se bavi proizvodnjom, 29,6% se bavi uslužnim djelatnostima a 16,7 % se bavi trgovinom i 14,8% se bavi ugostiteljstvom.
- Po rezultatima ankete, porijeklo kapitala anketiranih privrednika je 90,8 % je u domaćem a 9,2 % u stranom vlasništvu.
- Privrednici najviše zapošljavaju radnike sa završenom SSS, i bilježi se nizak stepen porasta zaposlenosti u 2016 godini u odnosu na 2015 godinu (6 %)
- Najveće potrebe za trenutnim zapošljavanjem su izkazali privrednici koji se bave proizvodnjom – 61,9% trenutnih potreba za radnicima je u proizvodnji a i u planiranom zapošljavanju u 2018 godini najveće zapošljavanje se planira u proizvodnji – , gdje prednjače potrebe za planiranim zapošljavanjem u metalopreradi – 31 radnik zanimanja zavarivač.
- Generalno mišljenje privrednika o Bosanskoj Krupi, kao mjestu za poslovanje, je izjašnjeno kao zadovoljavajuće, dobro ili odlično – 84% anketiranih.

- Izjašnjavajući se o pozitivnim okolnostima za poslovanje u najvećem procentu privrednici su se izjasnili da su to prirodne ljepote i blizina EU a kao negativne okolnosti izjasnili su se, u najvećem procentu, da je to iseljavanje stanovništva.
- Ocjenjujući kvalitet javnih usluga, anketirani privrednici su najkvalitetnijim uslugama ocijenili postupak izdavanja dozvola za privredne djelatnosti, usluge javne bezbjednosti i izdavanje građevinskih dozvola.

Na osnovu ovih mišljenja izrađeni su sljedeći prijedlozi mjera namijenjeni lokalnoj upravi i privrednicima.

-sistemski riješiti usklađivanje nastavnih planova obrazovanja sa potrebama privrede, tako da općina u saradnji sa privrednicima, školom i organizacijama koje implementiraju projekte za zapošljavanje potrebnih kadrova, treba da vodi ukupan proces usklađivanja obrazovnih planova i programa obrazovanja kadra sa potrebama tržišta radne snage, odnosno iskazanim potrebama poslodavaca. Usklađivanje obrazovnog sistema sa potrebama privrede u cilju smanjenja sadašnjeg nesrazmjera na tržištu rada bi trebala biti stalna aktivnost općine.

-Intenzivirati dijalog između općinske uprave i privrednika kroz anketiranje privrednika o mišljenju prije odlučivanja o važnim pitanjima za privredu

-Lokalna uprava treba redovno organizirati poslovna druženja sa privrednicima u svrhu otvorenijeg kontakta i razgovora s ciljem pružanja raznih vrsta pomoći privrednicima

-Rasteretiti privredu od opterećenje koja dolaze sa nivoa općine a vezano za smanjenje općinskih taksi i naknada

- Veću saradnju općinske uprave sa nadležnim inspekcijama a vezano za suzbijanje nelegalnog rada

- Usaglasiti sa nadležnom službom za distribuciju električne energije urednu isporuku i redovno obavještanje o prekidima distribucije

- Usaglasiti sa nadležnom službom za održavanje puteva redovno održavanje puteva u zimskom periodu te održavanje sporednih puteva

-Komunalne usluge prilagoditi privrednicima te rješenje problema distribucije vode u području Baštre.